

HM3-Archiv NM

VÝROČNÍ ZPRÁVA za rok 2009

Sbírkotvorná činnost

Akvizice – nové přírůstky – 41 př. č.

Získáno nákupem:

1. PhDr. Pavel R. Pokorný – osobní fond heraldika, 9 kart., prodal PhDr. Pavel R. Pokorný (*27. 5. 1947), Šrobárova 16, 101 00 Praha 10 (př. č. 29/2009, 19. 8. 2009).

Dary:

1. Osobní doklady sklářské rodiny Zieglerů – 1 složka (v Hn 108), 1847–1879, daroval Klaus Heizer (př. č. 1/2009, 5. 1.);
2. Prof. JUDr. Karel Engliš – dodatek k osobnímu fondu politika a národohospodáře, 27 kart. a 1 desky, 1892–1990, darovala Barbora Horáková (př. č. 2/2009, 20. 1.);
3. Ing. Eduard Polívka – 2. část osobního fondu numismatika, 3 kart. (kart. 2–4), daroval Ing. Eduard Polívka (př. č. 4/2009, 3. 2.);
4. Karel Špánek – zlomek osobního fondu medailéra, 1 složka (v Hn 111) a 1 desky (zarámovaný výuční list), daroval Ing. Eduard Polívka (př. č. 5/2009, 3. 2.);
5. Jan Čejka – zlomek osobního fondu medailéra, 1 složka (v Hn 111), 1914–1997, daroval Ing. Eduard Polívka (př. č. 6/2009, 3. 2.);
6. Vladimír Přibík – zlomek osobního fondu sběratele medailí, 1 složka (v Hn 111), daroval Ing. Eduard Polívka (př. č. 7/2009, 3. 2.);
7. Doc. PhDr. Štěpán Kolafa, CSc. – osobní fond historika, 28 kart. a 31 banánových krabic, darovala dcera Marie Pospíšilová (př. č. 8/2009, 26. 2.);
8. Prof. PhDr. Karel Martínek, DrSc. – osobní fond rektora AMU, 23 kart. a zarámovaná portrétní fotografie, darovala dcera Dana Gattringerová (př. č. 10/2009, 20. 3.);
9. Doc. RNDr. Miroslav Prokopec, DrSc. – 7. část osobního fondu antropologa, 80 kart. (kart. 395–474), daroval doc. RNDr. Miroslav Prokopec, DrSc. (př. č. 12/2009, 31. 3.);
10. Rudolfina Opatrná – osobní fond učitelky, 1 složka (v Hn 111), 1906–1971, darovala dcera Ing. Milada Opatrná (př. č. 13/2009, 2. 4.);
11. Prof. MUDr. PhDr. Eugen Strouhal, DrSc. – 2. část osobního fondu antropologa a archeologa, 10 kart. (kart. 17–26), daroval prof. MUDr. PhDr. Eugen Strouhal, DrSc. (př. č. 14/2009, 24. 4.);
12. Emil Sobota – dodatek k osobnímu fondu, 2 fotoalba, daroval PhDr. Jakub Hrdlička (př. č. 18/2009, 22. 5.);
13. Prof. MUDr. PhDr. Eugen Strouhal, DrSc. – 3. část osobního fondu antropologa a archeologa, 4 banánové krabice, daroval prof. MUDr. PhDr. Eugen Strouhal, DrSc. (př. č. 22/2009, 3. 7.);
14. RNDr. Rudolf Turčín – dodatek k osobnímu fondu, 1 složka (v kart. 4), daroval synovec Ing. Vladimír Turčín (př. č. 26/2009, 24. 7. 2009);
15. Ing. Vladimír Turčín – materiály z vlastní činnosti, 1 složka (v Hn 112), daroval Ing. Vladimír Turčín (př. č. 27/2009, 24. 7. 2009);
16. Ing. Eduard Polívka – 3. část osobního fondu numismatika, 3 kart. (kart. 5–7) a drobné dodatky do fondů Karel Špánek a Oldřich Vejvoda, daroval Ing. Eduard Polívka (př. č. 28/2009, 5. 8.);
17. Doc. RNDr. Miroslav Prokopec, DrSc. – 8. část osobního fondu antropologa, 12 kart. (kart. 475–486), daroval doc. RNDr. Miroslav Prokopec, DrSc. (př. č. 31/2009, 19. 8. 2009);

18. Pavel Mrázek – 3. část osobního fondu, 2 kart. (kart. 6–7) – daroval Pavel Mrázek, Francie (př. č. 33/2007, 9. 11. 2009);
19. Jan Mejsnar, fotografie, dodatek k osobnímu fondu, 1 složka (v Hn 104), darovala dcera Jana Mejsnarová (př. č. 34/2009, 25. 11. 2009);
20. Emil Sobota – dodatek k osobnímu fondu, 1 fotoalbum (se 14 fotografiemi s Ed. Benešem), daroval PhDr. Jakub Hrdlička (př. č. 35/2009, 27. 11.);
21. PhDr. Vlastimil Vinter, CSc. – 5. část osobního fondu, 6 kart., 1945–2008, daroval PhDr. Vlastimil Vinter, CSc. (př. č. 39/2009, 30. 11. 2009);
22. Rukopisný sborník „Vlastizpěv i krev“, 1894, 1 sv., daroval Yaro Burian jr., Brazílie (př. č. 40/2009, 30. 11. 2009);
22. MUDr. Jaroslava Moserová, DrSc. – 4. část osobního fondu senátorky, 2 banánové krabice, daroval manžel JUDr. Milan David (př. č. 41/2009, 2. 12.).

Převody:

1. PhDr. Ivan Hásek, CSc. – 2. část osobního fondu prehistorika, 2 kart. a 1 kartotéka (č. 7–9), 1948–1989, převod z odd. numismatiky (př. č. 9/2009, 3. 3.);
2. Josef Hlávka – dodatek k osobnímu fondu, 4 velké desky (11 cm), převod z odd. knižní kultury Knihovny NM (př. č. 15/2009, 30. 4.).
3. Diplom-blahopřání k 70. narozeninám dr. Antonínu rytíři Randovi od Právnícké jednoty moravské v Brně, 1904 (desky 4 cm), z pozůstalosti sběratele Karla Antonína Červenky, převod z odd. knižní kultury Knihovny NM (př. č. 16/2009, 30. 4.).
4. Patent Františka Josefa I. ze 7. 3. 1850 a Příloha č. IV. k patentu Františka Josefa I. z 1851, z pozůstalosti sběratele Karla Antonína Červenky, převod z odd. knižní kultury Knihovny NM (př. č. 17/2009, 30. 4.);
5. Dokumentace událostí 1968–1969 – 1 kart. do Sbírký dokumentace 20. století, dokumenty Svazu nezávislých spisovatelů, různá provolání, letáky, denní tisk, převod z divadelního odd. (př. č. 19/2009, 27. 5.);
6. Karel Komárek – dodatek k osobnímu fondu chemika, 6 kart. (kart. 32–37), 1904–1971 převod z odd. preventivní konzervace (př. č. 23/2009, 3. 7. 2009);
7. Karel Antonín Červenka, osobní fond sběratele, 29 balíků – převod z odd. knižní kultury Knihovny NM (př. č. 24/2009, 20. 7.).

Registratura NM – skartace:

1. EPN1, odd. informační soustavy, 15 kart. 1977–2002 (př. č. 3/2009, 3. 2.);
2. HM0, ředitelství HM, 8 kart., 1975–2006 (př. č. 11/2009, 31. 3.);
3. NIR1, stavební odd., 34 kart. a 2 desky (č. 84–119), 1923–1997 (př. č. 20/2009, 27. 5.);
4. SOP a SVN2, předalo SVN2-odd. výstav a údržby expozic, 8 kart. korespondence a podkladů k výstavám 1990–1999, 32 rolí plakátů cca 1960–2007 a 194 krabiček fotografické dokumentace výstav 1973–2002 (př. č. 21/2009, 12. 6.);
5. SOP, 8 kart., 1998–2003 a ŘNM3-Odd. vnějších vztahů, 24 kart., 2003–2008, dokumentace vernisáží výstav a kulturních akcí, návštěvní knihy výstav (př. č. 25/2009, 22. 7. 2009);
6. SVN1-Odd. centrální evidence a administrace sbírek, 8 kart., 2007–2009, podklady k Výročním zprávám NM 2006–2008 (př. č. 30/2009, 19. 8. 2009);
7. HM6-Divadelní odd., dokumentace výstav oddělení, 12 kart. a 1 desky, 1983–1991, (př. č. 32/2009, 30. 9. 2009);
8. ŘNM0-Sekretariát GR, 17 kartonů, 2001–2008 (př. č. 36/2009, 30. 11. 2009);
9. HM0-Ředitelství HM (převzato se SVN1), podklady k zápůjčkám na výstavy HM, 4 kart., 1986–2009 (př. č. 37/2009, 30. 11. 2009);
10. SVN0-Sekretariát, 9 kart., 2002–2005 (př. č. 38/2009, 30. 11. 2009).

Charakteristika získaných sbírkových předmětů:

Nově získané fondy a sbírky svým charakterem odpovídají akvizičnímu programu Archivu NM. Bylo získáno 9 nových osobních fondů, v převážné většině významných vědců a odborných pracovníků nejrůznějších oborů, a 1 sbírka (K. A. Červenka) a dále přírůstky k již stávajícím 12 osobním fondům a 3 sbírkám. Část přírůstků byla získána skartací úředních spisů jednotlivých organizačních útvarů Národního muzea – do 8 stávajících fondů.

Archiv převzal celkem 351 kartonů, 1 kartotéku, 10 velkých desek, 1 svazek rukopisu, 194 krabiček, 32 rolí plakátů, 8 složek, 29 balíků a 37 banánových krabic = 663 evidenčních jednotek = 59,45 b. m archiválií.

K 31. 12. 2009 vede v evidenci 2849,53 b. m archiválií.

Odborné zpracování sbírek

ANM je mimo evidenci CES MK ČR, podléhá archivní evidenci NAD MV ČR.

Antonín Kalina (1870–1922), Miroslava Vandrovcová, Inventář ANM č. 279, Praha 2009, 2 kart., 7+8 ss., 225 inv. č.

Saský apelační soud v Dráždanech (1764–1835), Ekhard Leisering, Klára Woitschová, Inventář ANM č. 280, Praha 2009, 32 kart., 10+22 ss., 157 inv. č.

Další zpracování fondů a sbírek: viz Věda a výzkum

Dokumentace sbírek

Digitalizace jednotlivin z různých fondů a sbírek pro výstavní účely a potřeby badatelů (L. Jůn, M. Vandrovcová) – cca 60 ks.

Ošetření sbírek

Konzervace části Sbírký pečeti (po povodni), pečeti z 57 zásuvek, Veronika Žáková, cca 4560 ks;

Restaurování kovové etue na uložení prezidentského diplomu Ed. Beneše (1946), Ing. Jan Josef, z rozpočtu ANM (1.000– Kč), 1 ks;

Výroba speciálních krabic na uložení prezidentských diplomů Ed. Beneše (1935, 1946) a E. Háchy (1938), Milana Vanišová, z rozpočtu ANM (4.000,– Kč), 3 ks;

Restaurování poškozených jednotlivin z Genealogické sbírky H a různých osobních fondů: Plány areálu Valdštejnského paláce, poč. 18. stol., kolorovaná kresba, 2 ks (Genealogická sbírka H-Valdštejn, kart. 67, č. 6–7); Plán pro stavbu vily v Senohrabech, 1905, 1 ks (Václav Justin Prášek, inv. č. 258); Rukopisný plánek bitvy u Terronu, F. Kupka s popisem, 2 listy (Jaromír Smutný, kart. 5, bez inv. č.); Protokol z jednání cizích politiků v Ženevě, 31. 10. 1918, strojopis s rkp. korekturami a podpisy, 2 listy (Přemysl Šámal, inv. č. 131); Mapa ČSR 1938, tisk, 1 list (Edvard Beneš, inv. č. 204), Milana Vanišová, v rámci odborné spolupráce, 5 ks;

Restaurování archivních kulturních památek: Knihy jednacích protokolů Vlasteneckého muzea v Praze z let 1822–1852, 2 sv. + 1 sv. rejstřík (AKP č. 63); Rukopis Karla Havlíčka Borovského „Křest sv. Vladimíra“, 28 listů včetně přebalu (AKP č. 64); Matiční kniha 1831–1846, 1 sv. (AKP č. 65), Oddělení péče o fyzický stav archiválií Národního archivu, v rámci odborné spolupráce, 5 ks;

Restaurování poškozených jednotlivin z Topografické sbírky F: Zlomek listiny biskupské konsistoře, 18. 10. 1325, 1 list (F-Boleslav Stará); Vojenské pasy, 28.2.1698, 10.4.1698, 1710, 15.10.1718, 31.3.1719, 15.8.1719, 1724, 7 ks (F-Choceň-b), Oddělení péče o fyzický stav archiválií Národního archivu, v rámci odborné spolupráce, 8 ks.

Budování, úpravy a vybavení depozitářů

V budově **Na Zátorách** ani v **Terezíně I** nedošlo k žádným technickým změnám.

Badatelské služby:

Počet badatelů:	domácích:	241
	zahraničních:	24
Počet návštěv:	domácích badatelů:	793
	zahraničních badatelů:	57
Počet studovaných archiválií (kartonů a dalších jednotlivin):	domácí badatelé:	1.796
	opakovaně:	2.121
	zahraniční badatelé:	158
	opakovaně:	170

Věda a výzkum

Přehled projektů:

Název úkolu: **Dokumentární filmová tvorba dr. Jiřího Bauma**

Řešitel: Mgr. Libor Jůn

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2008–2010

Programový projekt MK ČR č. DD08P03OMA001

Finanční prostředky pro NM r. 2009: 120.000,– Kč

Předpokládaný výstup řešení úkolu: Uspořádání fondu J. Baum, databáze, konzervace filmového a fotografického materiálu, vědecká publikace.

Název úkolu: **Českoslovenští vědci v Orientu 1918–1938**

Spoluřešitel: Mgr. Libor Jůn (řešitelka Mgr. Adéla Jůnová Macková)

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2009–2011

Programový projekt GA ČR 409/09/0295 (příjemce Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK).

Finanční prostředky pro NM r. 2009: oficiálně 0,– Kč (podíl na materiálu a cestovním)

Předpokládaný výstup řešení úkolu: 2 monotematicky zaměřené monografie.

Název úkolu: **Rodinný archiv Černý ve vztahu k Černé Hoře**

Řešitelé: Mgr. Libor Jůn, PhDr. Milena Běličová, Mgr. Vjera Borozan

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2005–2007.

Interní úkol v rámci smlouvy o spolupráci se Státním archivem Černé Hory v Cetinji.

Předpokládaný výstup řešení úkolu: inventář fondu, digitalizace černo-horských písemností, výstava v Praze a v Cetinji, katalog výstavy.

Z důvodu práce na jiných projektech byl úkol pozastaven a prodloužen do roku 2011.

Mezinárodní spolupráce

Zahraniční badatelé ve studovně ANM:

Celkem 24 zahraničních badatelů: Slovensko 12, Německo 3, USA 3, Rusko 2, Bulharsko 1, Francie 1, Rakousko 1, Ukrajina 1.

Zahraniční cesty a stipendia zaměstnanců NM:

Libor Jůn:

- 8.–11. 8. Vídeň, Univerzitní knihovna (studium literatury k dějinám Blízkého východu a dějin cestování).

Klára Woitschová:

- 22.–26. 6. Vídeň, Rakouská Národní knihovna (studium nové literatury k dějinám kriminality a ke genealogii a heraldice);
2.–7. 7. Drážďany, Sächsische Landesbibliothek Staats- und Universitätsbibliothek (studium nové literatury k dějinám kriminality a ke genealogii a heraldice).

Zahraniční konference:

Libor Jůn:

„Egypt & Austria/Ägypten und Österreich VI“, mezinárodní konference, Institut für Ägyptologie der Universität Wien (Rakousko), Národní muzeum (ČR), Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK (ČR), Univerza na Primorskem (Slovinsko), 21.–24. 9. 2009, Národní muzeum, Praha, příspěvek: *Egypt, Czechoslovakia and Film*.
Archiv NM byl spolupořadatelem této mezinárodní konference.

„8. ASTENE conference“, mezinárodní konference Asociace pro studium cestování v Egyptě a na Blízkém východě (ASTENE), 10.–13. 7. 2009, Collingwood College, Durham (UK), příspěvek: *The Orient in photographs and film of Jiří Baum*.

Přednášky v zahraničí: 0

Účast na vědeckých konferencích

Milena Běličová:

„Evropská digitální knihovna a možnosti zpřístupnění digitalizovaných sbírek muzeí“, mezinárodní seminář v rámci projektu ATHENA (Access to cultural heritage network across Europe), 30. 9. 2009, Národní muzeum, bez příspěvku.

Jaroslav Čechura:

„Český Krumlov. Od rezidenčního města k památce světového kulturního dědictví“, mezioborová konference, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích ve spolupráci s Ústavem pro dějiny umění UK a Českým národním komitétem ICOMOS, jízdárna Státního hradu a zámku Český Krumlov, 20.–22. 5. 2009, příspěvek: *Hříšníci těla na cestách mezi Českým Krumlovem a Třeboní v závěru 16. století*.

Libor Jůn:

„Plakáty v českých archivech a muzeích“, seminář, 10. 12. 2009, Národní archiv-Chodovec, Praha, příspěvek: *Plakát a muzeum – aneb osudy plakátů ve sbírkách Národního muzea*.

Miroslava Vandrovcová:

„Plakáty v českých archivech a muzeích“, seminář, 10. 12. 2009, Národní archiv-Chodovec, Praha, bez příspěvku.

Klára Woitschová:

- „České archivy a zahraniční inspirace“, 13. konference archivářů ČR, 4.–6. 5. 2009, Moravský zemský archiv, Brno, bez příspěvku.
- „Digitální zpřístupnění kulturního dědictví“, mezinárodní konference, 26. 5. 2009, MK ČR, NK ČR, VŠE, Albertina icome Praha, s. r. o., na VŠE, Praha, bez příspěvku;
- „Beati mortui qui in Domino moriuntur“, 8. zasedání k problematice sepulkrálních památek, pořádal ÚDU AV ČR, v. v. i., 22.–23. 10. 2009, příspěvek: *Nákresy sepulkrálních památek ve Wunschwitzově genealogické a heraldické sbírce*.

Bibliografie pracovníků

BĚLIČOVÁ, Milena; BÍLEK, Jan. Výroční zpráva o činnosti Sekce specializovaných archivů při ČAS. In: *ČAS v roce 2008. Ročenka České archivní společnosti*. Praha: 2009, s. 66. ISBN 978-80-903251-7-3.

ČECHURA, Jaroslav. 5. 5. 1609. *Zlom v nejdelším sněmu českých dějin. Generální zkouška stavovského povstání*. Praha: Havran, 2009, 178 stran, ISBN 978-80-86515-91-5.

ČECHURA, Jaroslav; ČERNÁ, Alena M. 1609: letní spor českých stavů a kancléře Lobkovice II. *Časopis Národního muzea. Řada historická*, 177, 2008, s. 142–160. ISSN 1214-0627 (vyšlo 2009)

JŮN, Libor. *Vesnice*. Praha: Jaroslav Bárta Studio JB pro Společnost pro krajinu u příležitosti vyhlášení 1. ročníku Ceny Ivana Dejmalu, 2009, 144 stran, ISBN-EAN: 978-80-86512-46-4.

JŮN, Libor; JŮNOVÁ MACKOVÁ, Adéla. Lovecké výpravy a jejich vůdci na Blízkém východě. In: JŮNOVÁ MACKOVÁ, Adéla; NAVRÁTILOVÁ, Hana; HAVLŮJOVÁ, Hana; JŮN, Libor. *Krásný, báječný, nešťastný Egypt! Čeští cestovatelé konce 19. a první poloviny 20. století*. Praha: Libri, 2009, 576 stran, 16 stran čb. přílohy, ISBN 978-80-7277-429-6, s. 254–284.

JŮN Libor; VANDROVCOVÁ, Miroslava. Scénář výstavy Karel Kramář 1860–1937. *Moderní dějiny – suplementum 2/2009*, Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., Nakladatelství Historický ústav, 2009. ISSN: 1210-6860, ISBN: MÚA 978-80-86495-58-3 a HiU 978-80-7286-157-6, s. 770–776.

VANDROVCOVÁ, Miroslava. Naděžda Nkolajevna – mecenáška, hostitelka, důvěrnice i múza básníkov. *Moderní dějiny – suplementum 2/2009*, Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR, v. v. i., Nakladatelství Historický ústav, 2009. ISSN: 1210-6860, ISBN: MÚA 978-80-86495-58-3 a HiU 978-80-7286-157-6, s. 595–613.

BURIAN, Michal; DOUŠA, Pavel; JUNEK, Marek; STRÍTESKÝ, Hyek; ŠALDOVÁ, Lenka; VANDROVCOVÁ, Miroslava. *Republika*. Katalog výstavy 28. října–15. března 2009. Praha: Národní muzeum, 2009. ISBN: 978-80-7036-278-5.

Pedagogická činnost

Jaroslav Čechura:

– profesor na Ústavu českých dějin FF UK Praha

Libor Jůn:

– externí vyučující na Katedře fotografie FAMU, ateliér restaurování fotografie

ZS 2009 – praktická výuka ateliéru restaurování Katedry fotografie FAMU v Archivu NM, Mgr. Libor Jůn (mj. ve spolupráci s MgA. Štěpánkou Borýskovou z Národního archivu).

Klára Woitschová:

– asistentka na Katedře PVH a AS FF UK Praha

Členství ve vědeckých a kulturních institucích

Milena Běličová:

- členka redakční rady Sborníku NM, řada A-Historie (od 1. 6. 2002);
- členka Společné archivní a knihovní rady při Československém dokumentačním středisku 1948–1989 (od 1. 9. 2003);
- předsedkyně Sekce specializovaných archivů při České archivní společnosti (od 15. 11. 2004).

Jaroslav Čechura:

- člen komise pro státní a rigorosní zkoušky pro obor historie na FF UK;
- člen oborové rady Ústavu českých dějin FF UK;
- člen oborové rady Ústavu hospodářských a sociálních dějin FF UK;
- člen vědecké rady FF Univerzity v Hradci Králové;
- člen rigorosní komise FF Univerzity v Hradci Králové;
- člen vědecké rady FF MU Brno;
- vedoucí redaktor Časopisu Národního muzea. Řada historická;
- člen redakční rady Historický obzor.

Libor Jůn:

- člen komise pro akviziční činnost Archivu Národní galerie (od 1. 1. 2008);
- člen Akademické společnosti Aloise Musila (od r. 2009);
- člen společnosti Egypt and Austria /AU/ (od r. 2008);
- člen společnosti ASTENE /UK/, Asociace pro studium cestování v Egyptě a na Blízkém východě (od r. 2009).

Klára Woitschová:

- členka komise VISK 6 při MK ČR (pro Národní program digitálního zpřístupnění vzácných dokumentů Memoriae Mundi Series Bohemica).

Přednášková činnost

Klára Woitschová:

„České země v raném novověku – prameny k dějinám kriminality“, 26. 3. 2009, Česká genealogicko-heraldická společnost v Praze.

Milena Běličová, Libor Jůn, Martina Novozámská, Miroslava Vandrovcová:

„Hradní fotoarchiv 1918–1933“, prezentace internetové databáze, ve spolupráci s firmou Bach Systems, s. r. o., 8. 12. 2009, Národní památník na Vítkově.

Prezentační činnost

Výstavy v Národním muzeu

1. *Republika* / hlavní výstavní sály NM a Hollareum / 27. 10. 2008–6. 7. 2009 / spoluautorka Miroslava Vandrovcová / 192 ks archiválií, 38 reprodukcí / 230 ks;
2. *Hračky naší Kačky* / doprovodná výstava výstavního projektu *Republika* / přízemí NM, chodba vlevo / 12. 2.–17. 5. 2009 / komisař výstavy Miroslava Vandrovcová, autoři

- Michal Burian, Marek Junek, Miroslava Vandrovcová / fotografie z fondu Hradní fotoarchiv (reprodukce) / 6 ks;
3. *Příběh planety Země* / 30. 9. 2009–6. 7. 2010 / hlavní výstavní sály NM a Hollareum / RNM, plán pádu meteoritu u Žebráku (digitální kopie) / 1 ks;
  4. *Hradní fotoarchiv 1918–1933* / výstavní síň Národního památníku na Vítkově / 28. 10. 2009–6. 7. 2010 / komisař výstavy Milena Běličová, autoři Martina Novozámská, Libor Jůn, Milena Běličová, Miroslava Vandrovcová / 2 archiválie, 82 reprodukcí fotografií / 84 ks;
  5. *Za svobodu* / kuloáry Nové budovy NM / 17. 11. 2009–6. 7. 2010 / dopis M. Horákové / 1 ks.

Výstavy pořádané ve spolupráci mimo NM

1. *Od Mnichova k protektorátu*, výstava ve spolupráci se Senátem Parlamentu ČR a Vojenským historickým ústavem, Valdštejnský palác, 24. 3.–4. 5. 2009, komisař: Jan B. Uhlíř, spolupráce: Marek Junek, Miroslava Vandrovcová, Michal Burian, Robert Speychal;
2. *Česko. Rakousko. Rozdělení – odloučení – spojení* / Dolnorakouská zemská výstava 2009 / zámek Telč / 18. 4.–1. 11. 2009 / řád K. Gottwalda z fondu Zd. Fierlinger / 1 ks.

Zahraniční výstavy v NM – 0

Výstavy NM v zahraničí – 0

Zápůjčky exponátů na výstavy

Domácí:

1. *Československé legie v Rusku 1914–1920* / Vojenský ústřední archiv Praha / Tereziánské křídlo Pražského hradu, / 10. 10. 2008–18. 1. 2009 / 2 řády Zd. Fierlingera, 11 pohlednic / 13 ks;
2. *28. říjen 1918, 1928, 1938, 1948 v Paměti Hradu* / Správa Pražského hradu ve spolupráci s Ústavem politologie FF UK a Masarykovým ústavem AV ČR / Císařská konírna Pražského hradu / 23. 10. 2008–8. 2. 2009 / reprodukce archiválií / 3 ks;
3. *100.000 let sexu* / Muzeum města Brna / Špilberk, Brno / 14. 11. 2008–15. 2. 2009 / H51-Smiřický, výpověď o smilstvu, 1619 (reprodukce) / 1 ks;
4. *Kalendárium totality 1944–1990* / Putovní exteriérová výstava multimediálního projektu *Cirkus totality* / textová část: Jan Adamec, Libor Jůn a Rudolf Vévoda. Opona o. p. s. / 23. 4. 2009 až dosud – Česká republika, Maďarsko, Polsko, Spolková republika Německo (reprodukce) / 34 ks.

Zahraniční:

1. *Im Herzen Europas. Oesterreich. Tschechien* / Schallaburg Kulturbetriebsgesellschaft, m. b. H. / 17. 4.–1. 11. 2009 / Kunsthau Horn, Lindenhof Raabs/Thaya / odlitek ruky A. Rašina a pečeti / 2 ks.

Prezentace sbírek v publikacích a médiích

a) Edice z fondů Archivu NM:

1. Červinková-Riegrová, Marie. *Zápisky I. (1880–1884)*. ed. Milan Vojáček a kol., poznámkami opatřil Luboš Velek, Praha: Národní archiv, Scriptorium, 2009. ISBN 978-80-86712-55-0, 978-80-87271-07-0 (výstup projektu GA ČR č. 409/05/2078) / edice z osobního fondu Marie Červinková-Riegrová;
2. Slavík, Jan. *Válečný deník historika. Edice pamětí*. ed. Jaroslav Bouček, Praha: Academia, 2009 / edice deníků z fondu Jan Slavík, inv. č. 5–33.

b) Obrazové reprodukce v publikacích:

1. Jůnová Macková, Adéla. Čechoslováci v Káhiře. Manželé Haisovi. In: *Krajané ve starém Orientu*. Soubor studií (red. L. Obuchová). Praha: 2008, s. 62–68 / fotografie z fondu Jiří Baum / 2 ks;
2. *Strakova akademie, Kramářova vila, Lichtenštejnský palác, Hrzánský palác*. Praha: Úřad vlády ČR ve vydavatelství WWA photo s. r. o., 2008 / fotografie Kramářovy vily z fondu Karel Kramář / 16 ks;
3. Sommer, Petr; Třeštík, Dušan; Žemlička, Josef. *Přemyslovci. Budování českého státu*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2009 / pečetidlo E374 a pergameny A4 a A43 / 3 ks;
4. Havel, Dalibor. *Listinné písmo v českých zemích na přelomu 13. a 14. století*. Brno: Nakladatelství Masarykovy univerzity, 2009 / pergameny A33, A41, A43 / 3 ks;
5. Heroldová, Helena. Šťastné roucho Václava Stejskala. In: *Našinec v Oriente. Cestovatelia z územia Slovenska a Čiech v Afrike a v Ázii (19. stor.–I. pol. 20. stor.)*. Bratislava: Vydavateľství Univerzity Komenského, 2009 / fotografie z fondu V. Stejskal / 1 ks;
6. Hron, Jan (ed.). *Věčné časy. Československé totalitní roky*. Praha: Knihovna Václava Havla, o. p. s., 2009 / Libor Jůn, spolupráce na odborné a obrazové redakci, fotografie a dokumenty z fondu Fotoarchiv PNP-Osoby, Fotoarchiv PNP-Věčné, Sbírký plakátů, Sbírký pohlednic a Sbírký dokumentace 20. století / 100 ks; století / 100 ks;
7. JŮNOVÁ MACKOVÁ, Adéla; NAVRÁTILOVÁ, Hana; HAVLŮJOVÁ, Hana; JŮN, Libor. *Krásný, báječný, nešťastný Egypt! Čeští cestovatelé konce 19. a první poloviny 20. století*. Praha: Libri, 2009 / archiválie z fondu Jaroslav Petrbok (4 ks), fotografie z fondů Jiří Baum (2 ks), Národní kulturní komise (15 ks) a Hradní fotoarchiv (2 ks) / 23 ks;
8. JOZA, Petr. *Quaderberg – Kvádrberk. Malá děčínská vlastivěda*. Děčín: nakladatelství Iniciativa pro děčínský zámek, o. s., 2009 / plán děkanátu Děčín (po 1750), Sbírký rukopisů, sign. 338/II / 1 ks;
9. PILNÁČEK, Josef. *Občanské znaky*. ed. Ivo Sperát, Brno: Nakladatelství PhDr. Ivo Sperát, 2009 / vyobrazení znaků z Josef Pilnáček – Heraldická sbírký / 1738 ks;
10. HOPPE, Jiří. *Opozice '68*. Praha: Prostor, 2009 / fotografie z fondu K231 / 13 ks;
11. KNAPÍK, Jiří; KNAPÍKOVÁ, Jaromíra. „Slezský konzulát“ v Praze. *Od Slezanu ke Slezskému kulturnímu ústavu (1906–1945)*. Opava: Filozoficko-přírodovědná fakulta Slezské univerzity v Opavě, 2009 / legitimace z fondu Jan Kapras / 1 ks;
12. *Svět barokního divadla. Sborník přednášek z konferencí v Českém Krumlově 2007, 2008, 2009*. Český Krumlov: 2009, Společnost přátel Českého Krumlova, o. s., 2009 / vyobrazení z památníku Adama z Eggu, sign. 24, fol. 130v a 131v / 2 ks;

13. KUTNAR, František; MAREK, Jaroslav. *Přehledné dějiny českého a slovenského dějepisectví*. 3. vydání, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2009 / portrétní fotografie K. Kazbundy, K. Stloukala a A. Podlahy / 3 ks;

14. *Jsou spojeni s Hostomicemi 2010*. kalendář Městského úřadu Hostomice, 2009 / fotografie Václava Stejskala (říjen) / 2 ks;

c) Spolupráce s Českou televizí:

23. 1. „Tycho de Brahe“, Mgr. Markéta Hýlová, redakce zpravodajství ČT, natáčení vlasů, vousů a textílie Tychona Brahe a doprovodných tisků z osobního fondu Jindřich Matiegka, inv. č. 868–871, vysíláno 25. 1. v 21.35 na ČT1, 168 hodin. *Události týdne očima zpravodajství ČT* (M. Běličová);

21. 9. „72 jmen české historie“, Tomáš Kapras, natáčení dokumentů o Friedrichu Steinovi (Hn 38) a Jindřichu Jaroslavu hr. Clam-Martinicovi ze Sbírký H a RNM (M. Běličová).

Jiné akce

Muzejní noc:

20. 6. *Šaty dělají člověka* – módní přehlídka prvorepublikových modelů, ve 22.00 a 23.00 hod., připravila M. Vandrovcová ve spolupráci s Vyšší odbornou školou oděvního návrhářství a střední průmyslovou školou oděvní.

Odborné exkurze do Archivu NM:

14. 4. Exkurze pracovníků 2. oddělení Národního archivu s PhDr. Milanem Vojáčkem, Ph.D. (L. Jůn);

28. 4. Exkurze studentů historického semináře Gymnázia Jana Keplera, Praha 6, s PhDr. Milanem Vojáčkem, Ph.D. (L. Jůn);

12. 5. Exkurze studentů 1. ročníku učitelství dějepis-čeština a dějepis-francouzština Pedagogické fakulty UK Praha s Mgr. Gabrielou Šaročovou (L. Jůn);

30. 6. Exkurze pracovníků Státního oblastního archivu v Praze (L. Jůn);

20. 10. Exkurze ředitele Departementálního archivu de la Sarthe v Le Mans, Francie – Benoît-Joseph Pedretti, v doprovodu PhDr. Lenky Linhartové z OASS MV ČR (M. Běličová).

Závěrečný komentář

Archiv NM jako každoročně plnil svoji základní funkci, což je ochrana a zpracování archivních fondů a sbírek a jejich zpřístupňování badatelům ve studovně i prostřednictvím výstav, publikací a spolupřádáním mezinárodní konference *Egypt and Austria* v září 2009.

Z finančních důvodů v tomto roce nebyly v budově *Na Zátorách* prováděny žádné stavební práce, postupně zlepšující stav objektu (na Zátorách drobné opravy střešní krytiny, výměna internetové antény, 2 nové přímotopy).

V rámci reorganizace byla v systemizaci Archivu NM k 31. 1. 2009 zrušena polovina VŠ místa (Mgr. Jarmila Pešková).

K 5. 8. 2009 odešla na mateřskou dovolenou PhDr. Klára Woitschová (Jiří Woitsch jr. *31. 8. 2009) a dočasně ji nahradila Mgr. Veronika Žáková jako kurátorka sbírky pečeti.

Personální stav oddělení k 31. 12. 2009

VŠ pracovníci: PhDr. Milena Běličová – vedoucí
Prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc. – ½ úvazku
Mgr. Libor Jůn
PhDr. Miroslava Vandrovcová
PhDr. Klára Woitschová, Ph.D. – na MD
Mgr. Veronika Žáková – zástup za MD

SŠ pracovníci: Lenka Hajná
Kateřina Táborská

úklid: Eliška Kovářová (18 hod. týdně)